

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА	
	Галузь знань:	A Освіта
	Спеціальність:	A5 Професійна освіта, A5.39 Цифрові технології
	Освітній ступінь:	Бакалавр

1. Відомості про викладача

I. Особисті дані викладача:	
Прізвище, ім'я та по батькові	Муляр Галина Володимирівна
науковий ступінь/ звання / посада	доктор юридичних наук, професор, викладач «спеціаліст вищої категорії», викладач-методист
II. Контактні дані викладача:	
- електронна пошта:	
- телефон та кабінет комісії:	каб. 210 (2 поверх)
- посилання на освітній контент дисципліни	
- сайт викладача / циклової комісії	https://kppk.com.ua/_mkomisii.html?p=csv/yriduchna.csv
III. Місце та час проведення консультацій:	каб. 210. Консультації проводяться відповідно до графіку (очні, дистанційні) або за домовленістю з ініціативи здобувача

2. Загальна інформація про дисципліну та її опис

I. Загальна інформація про дисципліну:				
назва дисципліни	Основи правознавства			
статус дисципліни	нормативна		форма семестрового контролю	Залік
форма навчання	денна			
курс та семестр	1 курс; 1 семестр		загальний обсяг дисципліни в кредитах	90 годин / 3 кредити ЄКТС
мова викладання, навчання та оцінювання	українська		ЄКТС/годинах	

кількість змістових модулів із розподілом обсягу годин	Змістовний модуль 1. Конституційне право (20 год.) Змістовний модуль 2. Трудове право (70 год.)
II. Опис дисципліни:	
АНОТАЦІЯ Навчальна дисципліна «Основи конституційного та трудового права» спрямована на формування у здобувачів освіти системного уявлення про основні засади конституційно-правового регулювання суспільних відносин в Україні та правового регулювання трудових відносин, набуття знань щодо конституційного ладу України, правового статусу людини і громадянина, а також основних інститутів трудового права. У межах конституційно-правового блоку вивчаються поняття, предмет, метод, система та джерела конституційного права України; Конституція України як Основний Закон держави; засади конституційного ладу; народний і державний суверенітет; форми здійснення народовладдя; принцип поділу державної влади; система та загальні засади діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування; конституційно-правовий статус людини і громадянина; основні особисті, політичні, економічні, соціальні та культурні права і свободи, конституційні обов'язки та гарантії їх реалізації і захисту. Трудо-правовий блок дисципліни охоплює поняття, предмет, метод, систему, принципи та джерела трудового права; суб'єктів трудових правовідносин; колективно-договірне регулювання праці; порядок укладення, зміни та припинення трудового договору; правове регулювання робочого часу і часу відпочинку; оплату праці, гарантійні та компенсаційні виплати; трудову дисципліну та засоби її забезпечення; дисциплінарну і матеріальну відповідальність у трудових правовідносинах; правові засади охорони праці та гарантії забезпечення безпечних і здорових умов праці. Вивчення дисципліни передбачає поєднання теоретичної підготовки з аналізом практичних правових ситуацій, роботою з Конституцією України, Кодексом законів про працю України та іншими нормативно-правовими актами, формуванням умінь визначати правову природу конкретних суспільних і трудових відносин, правильно застосовувати норми законодавства та аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію. У результаті опанування дисципліни здобувачі освіти набувають знань і практичних навичок, необхідних для реалізації та захисту конституційних і трудових прав, виконання встановлених законом обов'язків, правомірної поведінки у трудових відносинах, а також формують правову культуру, правосвідомість і здатність використовувати правові знання у професійній діяльності та повсякденному житті.	
МЕТА дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи конституційного та трудового права» є формування у студентів системи базових теоретичних знань про засади конституційного ладу України, конституційно-правовий статус людини і громадянина, систему та принципи організації державної

	влади і місцевого самоврядування, а також про основи правового регулювання трудових відносин, трудові права та обов'язки працівників і роботодавців, способи реалізації та захисту права на працю. Вивчення дисципліни спрямоване на засвоєння студентами основних положень Конституції України, конституційного та трудового законодавства України, розуміння місця і значення конституційного та трудового права в системі національного права, а також формування вмінь використовувати набуті правові знання у професійній діяльності та повсякденному житті.
ЗАВДАННЯ дисципліни	Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи правознавства» є: формування у студентів цілісного уявлення про конституційне та трудове право України, їх місце і значення в системі національного права; засвоєння основних понять, категорій, принципів та джерел конституційного і трудового права України; ознайомлення з основними засадами конституційного ладу України та конституційно-правовим статусом людини і громадянина; формування знань про систему, порядок формування та основні повноваження органів державної влади і органів місцевого самоврядування в Україні; засвоєння основних положень законодавства України про працю та особливостей правового регулювання трудових відносин; формування знань щодо реалізації права на працю, укладення, зміни та припинення трудового договору, робочого часу і часу відпочинку, оплати праці, трудової дисципліни, охорони праці та захисту трудових прав; формування вмінь працювати з Конституцією України, Кодексом законів про працю України та іншими нормативно-правовими актами; розвиток навичок аналізу правових норм та їх застосування під час вирішення практичних ситуацій; формування здатності визначати правові способи реалізації та захисту конституційних і трудових прав людини; сприяння формуванню правової культури, поваги до Конституції та законів України, прав і свобод людини, принципів верховенства права, законності та відповідальності. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен знати : поняття, предмет, методи та систему конституційного і трудового права України; основні принципи та джерела конституційного і трудового права України; основні етапи конституційного розвитку України, юридичні властивості, структуру та значення Конституції України; основні засади конституційного ладу України;

	конституційно-правовий статус людини і громадянина, систему конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина та гарантії їх реалізації і захисту; основні форми безпосередньої демократії в Україні, засади виборчого права та виборчого процесу; конституційні засади організації та функціонування державної влади в Україні; конституційно-правовий статус Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади; конституційні засади здійснення правосуддя та діяльності Конституційного Суду України; конституційно-правові засади територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні; зміст конституційного права людини на працю та основні гарантії його реалізації; основні положення законодавства України про працю та сферу його застосування; поняття, зміст та суб'єктів трудових правовідносин; правові засади зайнятості населення та працевлаштування; поняття, зміст, види, порядок укладення, зміни та припинення трудового договору; правове регулювання робочого часу та часу відпочинку; основні засади правового регулювання оплати праці та гарантії її забезпечення; поняття трудової дисципліни, види заохочень та підстави і порядок застосування дисциплінарної відповідальності; основи матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин; основні гарантії охорони праці та особливості правового регулювання праці окремих категорій працівників; поняття та порядок вирішення індивідуальних і колективних трудових спорів; основні способи та правові механізми захисту конституційних і трудових прав людини. вміти : правильно використовувати основні поняття і категорії конституційного та трудового права; орієнтуватися в системі джерел конституційного та трудового права України; знаходити необхідні норми Конституції України, законів України, Кодексу законів про працю України та інших нормативно-правових актів; аналізувати зміст конституційно-правових і трудових норм та визначати правовідносини, на які вони поширюються; визначати основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина та передбачені законодавством способи їх реалізації і захисту;
--	--

	характеризувати конституційно-правовий статус та основні повноваження органів державної влади і органів місцевого самоврядування; визначати права та обов'язки працівника і роботодавця у трудових правовідносинах; застосовувати норми трудового законодавства щодо укладення, зміни та припинення трудового договору, робочого часу, часу відпочинку, оплати та охорони праці; визначати правові підстави застосування дисциплінарної та матеріальної відповідальності у трудових правовідносинах; аналізувати типові практичні ситуації у сфері конституційних і трудових правовідносин та визначати правові шляхи їх вирішення; використовувати передбачені законодавством способи захисту конституційних і трудових прав; застосовувати набуті правові знання у професійній діяльності та повсякденному житті; аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію з посиланням на відповідні норми законодавства України.	
ЗВ'ЯЗКИ дисципліни	Пререквізити дисципліни: Для успішного опанування навчальної дисципліни «Основи конституційного та трудового права» здобувачі освіти повинні мати базові знання про державу і право, суспільні відносини, права та обов'язки людини і громадянина, систему органів державної влади, а також загальні навички роботи з нормативно-правовими актами. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях і компетентностях, набутих під час опанування загальноосвітніх та соціально-гуманітарних освітніх компонентів. «Конституційне право України», «Історія України».	Постреквізити дисципліни: Знання, уміння та компетентності, набуті під час вивчення дисципліни, є основою для подальшого опанування освітніх компонентів професійної підготовки, зміст яких пов'язаний із правовим регулюванням професійної діяльності, організацією праці, трудовими відносинами, охороною праці та забезпеченням прав і законних інтересів учасників освітнього і трудового процесу. Отримані знання можуть бути використані під час проходження практичної підготовки, виконання професійно орієнтованих завдань та у майбутній професійній діяльності. «Податкова система», «Фінанси підприємства»,

3. Компетентності та результати навчання формуванню яких сприяє дисципліна (за умови успішного вивчення здобувачем навчальної дисципліни)

КОМПЕТЕНТНОСТІ:	Загальні: К 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. К 08. Здатність працювати в команді. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:	Здобувачі фахової передвищої освіти за результатами навчання повинні: ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів. ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативноправових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях відповідно до спеціальності А5 Професійна освіта. (А5.31 Будівництво та зварювання). ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання. РН4 Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти відповідно до вимог охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

4. Політика дисципліни

у Київському професійно-педагогічному коледжі імені Антона Макаренка (<https://kppk.com.ua/info/osvitniyproc.pdf>).

Політика дисципліни щодо:	
- дедлайнів та перескладання	для оцінювання здобувачів освіти по модулю, допуску здобувачів освіти до екзамену обов'язковим є відвідування більш 50% занять,

	написання модульних та виконання практичних робіт, виконання самостійної роботи; лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове; перескладання модулів (контрольних робіт тощо) відбувається за наявності поважних причин; заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем освіти до початку підсумкового контролю з наступного модуля; кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії; роботи, які виконуються із порушенням строків без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
- академічної доброчесності	Основні вимоги до дотримання академічної доброчесності та відповідальність в разі її порушення визначені в Положенні про забезпечення академічної доброчесності у Київському професійно-педагогічному коледжі імені Антона Макаренка (https://kppk.com.ua/info/acaddobro.pdf). Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в тому числі із використанням мобільних девайсів); у разі викриття спроби списати під час контрольної чи самостійної роботи оцінка за таку роботу буде знижена на 20 % (при першій спробі списати / попереджені) або така робота буде оцінена «незадовільно» (при повторній спробі). У разі виявлення, що завдання самостійної роботи (завдання, яке здобувачі мають виконувати самостійно) було списане (скопійоване) в іншого здобувача освіти чи скачане з ресурсів мережі Інтернет, виконання такого завдання зараховуватися не буде. Презентації, реферати, індивідуальні завдання (якщо вони передбачають текстову частину) повинні мати коректні текстові посилання на використанні джерела. При створенні презентації та тестів, складанні практичних ситуацій, виконанні індивідуальних завдань оригінальність їхнього тексту / оформлення повинна бути не менш як 50 %.
- відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у програмі академічної мобільності чи конференції, змаганнях, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватися індивідуально (за погодженням із заввіділенням). Пропущенні з поважних причин заняття відпрацьовуються (в аудиторії в позаурочний час або в режимі онлайн) шляхом складання конспекту, схем, інтелектуальних карт, тестування, розв'язування практичних ситуацій тощо. Строки відпрацювання пропущених занять встановлюється викладачем. Пропущенні без поважних причин заняття не зараховуються. Навчання здобувачів освіти також здійснюється в онлайн режимі з застосуванням Google інструментів.

- поведінки під час занять	Недопустимим є запізнь на заняття, користування мобільними пристроями не для освітніх потреб, порушення дисципліни.
----------------------------	---

5. Політика оцінювання

Мінімальна кількість балів, яку здобувач освіти має отримати для допуску до підсумкового контролю – 30 балів

5.1 Розподіл балів, які студенти отримують під час вивчення дисципліни

Вид та форма діяльності студентів за яку нараховуються бали *	Максимальна кількість балів
Робота на семінарських (практичних) заняттях	30
Виконання самостійної роботи	30
Підсумковий контроль (екзамен)	40
Загальна кількість балів	100

* Для отримання додаткових балів (за власним бажанням студента/ки або у випадку, якщо студентом/кою з поважних причин не набрано необхідної кількості балів) студент/ка можуть виконати одне з індивідуальних завдань, яке максимально може бути оцінене в 15 балів та / або пройти курс (один з рекомендованих) та за умови одержання сертифікату, отримати 10 балів.

5.2 Принцип розрахунку балів за роботу на семінарських (практичних) заняттях

За кожне семінарське (практичне) заняття студент/ка може отримати **5 балів за такі види діяльності**:

участь в занятті / виконання завдання:	
3 бали	активна участь в обговоренні питань; вірні та повні відповіді на питання; успішне виконання завдань
2 бали	активна / помірно активна участь в обговоренні питань; відповіді на питання вірні, проте мають певні неточності / відповіді не повні; виконані завдання мають певні неточності / незначні помилки або є виконані не в повному обсязі
1 бал	помірна участь в обговоренні питань; відповіді на питання поверхневі / мають суттєві неточності; виконані завдання мають суттєві неточності та / або виконані не в повному обсязі
0 балів	студент/ка відсутній/ня на занятті; завдання не виконані
складання тесту:	
2 бали	якщо студент/ка відповіли вірно більш ніж на 80 % питань
1 бал	якщо студент/ка відповіли вірно більш ніж на 40 % питань
0 балів	студент/ка відповіли вірно на менш ніж 40 % питань

Середній бал отриманий на семінарських (практичних) заняттях дорівнює сумі всіх балів отриманих на семінарських (практичних) заняттях, поділений на 2.

Тобто $X = (ПР\ 1 + ПР\ 2 + ПР\ 3 + \dots + ПР\ 12) : 2$, де: X – середній бал; ПР 1, ПР 2 і т.д. – кількість балів за кожне практичне / семінарське заняття; 2 – коефіцієнт.

5.3 Принцип розрахунку балів за виконання самостійної роботи

За виконання самостійної роботи по темі студент/ка може отримати **3 бали**:

3 бали	робота задана вчасно, виконана якісно та в повному обсязі
2 бали	робота здана вчасно, але не в повному обсязі, якість виконання задовільна; робота виконана в повному обсязі та якісно, проте здана невчасно
1 бал	робота здана невчасно, виконана не в повному обсязі та неякісно
0 балів	робота відсутня

Середній бал за самостійну роботу дорівнює сумі всіх балів отриманих за виконану роботу, поділений на 2.

Тобто $X = (СРС\ 1 + СРС\ 2 + \dots + СРС\ 15) : 2$, де: X – середній бал; СРС 1, СРС 2 і т.д. – кількість балів за кожну самостійну роботу; 2 – коефіцієнт.

5.4 Принцип обрахунку підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка дорівнює сумі середнього балу за практичні / семінарські заняття та самостійну роботу, балу за індивідуальне завдання (якщо вони виконувалося) та балу за підсумкового контролю.

Середній бал отриманий за діяльність на практичних / семінарських заняттях		Бал за індивідуальне завдання та / або курс*	Підсумковий контроль	Сума
30	20	10	40	100

* якщо студент/ка його виконував/ла

5.5 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
100-90	A	відмінно
89-82	B	добре
81-75	C	
74-67	D	задовільно
66-60	E	
59-35	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

01-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
-------	---	--

6. Система контролю

Методи контролю	
поточного	підсумкового
- усне опитування, бесіда, дискусія; - тестування; - виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі; - розв'язання проблемних ситуацій; - складання тестів, схем, інтелект карт, порівняльних таблиць; - презентація самостійної роботи; - інші	- диферен. залік у формі тестування та вирішення практичних ситуацій

7. Навчально-методична карта навчальної дисципліни

№	Назва теми та короткий зміст / зміст самостійної роботи	Форма діяльності/ кількість годин	Терміни виконання
	Змістовний модуль 1. Конституційне право.		
1.	Тема 1. Конституційне право як основа національного права.	Лекція 1 / 2 год ПР / - год	За розкладом
2.	Тема 2. Конституційний лад України.	Лекція 2 / 2 год ПР 1 / 1 год	За розкладом
3.	Тема 3. Конституційний статус людини і громадянина в Україні.	Лекція 3 / 2 год ПР 2 / 1 год	За розкладом
	Змістовний модуль 2. Трудове право.		
4.	Тема 4. Предмет, метод і система трудового права.	Лекція 4 / 2 год ПР 3 / 2 год	За розкладом
5.	Тема 5. Колективний договір.	Лекція 5 / 2 год ПР 4 / 2 год	За розкладом
6.	Тема 6. Трудовий договір.	Лекція 6 / 4 год ПР 5 / 4 год	За розкладом
7.	Тема 7. Робочий час і час відпочинку.	Лекція 7 / 2 год ПР 6 / 2 год	За розкладом
8.	Тема 8. Заробітна плата. Гарантії і компенсації	Лекція 8 / 2 год ПР 6 / 2 год	За розкладом
9.	Тема 9. Дисципліна праці та правові засоби її забезпечення	Лекція 9 / 2 год ПР 7 / 2 год	За розкладом

10.	Тема 10. Матеріальна відповідальність у трудовому праві.	Лекція 10 /2 год ПР 8 / 2 год	За розкладом
11.	Тема 11. Охорона праці.	Лекція 11 / 3 год ПР 9 / 2 год	За розкладом

8. Самостійна робота та/або індивідуальні завдання

Самостійна роботи

Самостійна робота здобувача освіти - форма організації освітнього процесу, що передбачає засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу у вільний від навчальних занять час під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота може здійснюватися у формі виконання індивідуальних завдань.

Індивідуальні завдання

Для підвищення середнього балу по дисципліні студент може виконати індивідуальне завдання та/або пройти онлайн курс.

Індивідуальне завдання – форма організації навчання, що має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі освіти отримують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконуються здобувачем освіти самостійно, але під керівництвом викладача.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ	
I. Вимоги:	II. Оцінювання :
1) індивідуальне завдання може бути виконане у формі*: – наукового реферату (з мультимедійною презентацією чи без такої); – наукової статті; – творчої роботи (творчий реферат з ілюстраціями, відео тощо); – конспекту лекції з підсумковим опитуванням (тести до лекції на базі її змісту; кросворд по темі; практичне завдання по темі; ребуси тощо); – сценарію ділової гри; – коміксу (за умови повного розкриття теми); – проекту (тематику та вимоги, надає викладач). 2) індивідуальне завдання виконується з дотриманням політики академічної доброчесності та дедлайнів. <i>*Детальні вимоги щодо кожної форми можна дізнатися у викладача.</i>	Індивідуальне завдання оцінюється враховуючи: - якість його виконання (науковість / креативність, дотримання вимог щодо структури, обсягу тощо), - дотримання політики академічної доброчесності та дедлайнів, - повноту розкриття тематики, - якість представлення результатів (якщо це передбачено умовами виконання індивідуального завдання). Максимальна кількість балів – 15.
КУРСИ	
I. Вимоги та перелік	II. Оцінювання

1. Онлайн курси загального та професійного спрямування, які допоможуть розвинути окремі загальні та/або професійні компетентності. 2. Перелік курсів надається викладачем. 3. Студент може пройти будь-яку кількість курсів, але зарахований буде лише один.	За проходження онлайн курсу, за умови отримання відповідного сертифікату, студент може отримати додаткові бали. Максимальна кількість балів - 10
--	--

9. Питання до заліку

Перелік орієнтовних питань, які виносяться на підсумковий контроль:

Поняття конституційного права України як галузі національного права.

Предмет конституційного права України та основні групи суспільних відносин, що ним регулюються.

Метод конституційного права та особливості конституційно-правового регулювання суспільних відносин.

Місце і роль конституційного права в системі національного права України.

Поняття, особливості та види конституційно-правових норм.

Поняття конституційно-правових інститутів та їх місце в системі конституційного права України.

Поняття та система джерел конституційного права України.

Конституція України як Основний Закон держави та основне джерело конституційного права.

Поняття, сутність та основні юридичні властивості Конституції України.

Юридична сила Конституції України та принцип прямої дії її норм.

Структура Конституції України та загальна характеристика її основних положень.

Порядок внесення змін до Конституції України та особливості внесення змін до окремих її розділів.

Поняття конституційного ладу України та його основні ознаки.

Основні засади конституційного ладу України та їх закріплення в Конституції України.

Україна як суверенна і незалежна держава.

Україна як демократична, соціальна та правова держава.

Поняття народного суверенітету. Народ України як носій суверенітету і єдине джерело влади.

Поняття державного суверенітету та його основні ознаки. Співвідношення народного і державного суверенітету.

Форми здійснення народовладдя в Україні. Безпосередня та представницька демократія.

Конституційне закріплення форми Української держави.

Україна як унітарна держава та основні ознаки унітарної форми державного устрою.

Республіканська форма державного правління в Україні.

Принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову та його значення.

Система органів державної влади України та загальні засади їх діяльності.

Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади.

Конституційний статус Президента України.

Кабінет Міністрів України та система органів виконавчої влади.

Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні.

Конституційний Суд України та його роль у забезпеченні верховенства Конституції України.

Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні.

Поняття конституційно-правового статусу людини і громадянина та його основні елементи.

Основні принципи конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні.

Поняття прав і свобод людини та громадянина. Співвідношення понять «права людини» і «права громадянина».

Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Особисті (громадянські) права і свободи людини та їх загальна характеристика.

Політичні права і свободи громадян України та їх значення.

Економічні права людини і громадянина.

Соціальні права людини і громадянина.

Культурні права і свободи людини і громадянина.

Конституційне право на працю та основні гарантії його реалізації.

Конституційний принцип рівності та заборона дискримінації.

Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.

Поняття та система гарантії реалізації конституційних прав і свобод.

Судовий захист прав і свобод людини і громадянина.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини як елемент механізму захисту прав людини.

Конституційна скарга як засіб захисту конституційних прав і свобод.

Поняття трудового права України та його місце в системі національного права.

Предмет трудового права України та його особливості.

Поняття та загальна характеристика індивідуальних трудових відносин.

Поняття та загальна характеристика колективних трудових відносин.

Метод правового регулювання трудових відносин та його особливості.

Поєднання централізованого, локального і договірного регулювання як особливість методу трудового права.

Поєднання імперативного і диспозитивного способів правового регулювання у трудовому праві.

Поняття та основні функції трудового права України.

Регулятивна, захисна, соціальна та виробнича функції трудового права.

Поняття системи трудового права України. Загальна та особлива частини системи трудового права.

Поняття, значення та основні принципи трудового права України.

Поняття та система джерел трудового права України.

Суб'єкти трудового права та їх загальна характеристика. Працівник і роботодавець як основні суб'єкти трудових відносин.

Поняття колективно-договірного регулювання трудових відносин та його значення.

Поняття, правова природа та основні ознаки колективного договору.

Сторони колективного договору та їх представники. Сфера укладення та дії колективного договору.

Поняття та основні принципи ведення колективних переговорів.

Представництво працівників і роботодавця під час ведення колективних переговорів.

Порядок ініціювання та проведення колективних переговорів.

Підготовка проєкту, порядок укладення, структура та зміст колективного договору.
Дія колективного договору, внесення до нього змін і доповнень та контроль за його виконанням.

Поняття трудового договору та його значення у виникненні трудових правовідносин.

Сторони та зміст трудового договору.

Види трудових договорів. Безстроковий і строковий трудові договори.

Порядок укладення трудового договору та документи, необхідні під час його укладення.

Гарантії при укладенні трудового договору та заборона необґрунтованої відмови у прийнятті на роботу.

Випробування при прийнятті на роботу: мета, порядок встановлення та правові наслідки.

Поняття та види зміни умов трудового договору.

Переведення на іншу роботу та його відмінність від переміщення працівника.

Зміна істотних умов праці.

Поняття та загальні підстави припинення трудового договору.

Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.

Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця та гарантії захисту працівника від незаконного звільнення.

Поняття робочого часу та його правове значення. Нормальна тривалість робочого часу.

Скорочений і неповний робочий час: поняття, порядок установаження та відмінності.

Поняття режиму робочого часу та його основні елементи. Змінна робота, гнучкий режим і підсумований облік робочого часу.

Надурочні роботи: поняття, підстави, порядок та обмеження щодо залучення працівників.

Поняття часу відпочинку та його основні види.

Поняття та види відпусток. Щорічна основна відпустка та порядок її надання.

Поняття заробітної плати, її структура та основні ознаки. Основна і додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Державне і договірне регулювання оплати праці. Мінімальна заробітна плата як державна соціальна гарантія.

Форми і системи оплати праці. Строки та порядок виплати заробітної плати.

Поняття та види гарантійних і компенсаційних виплат. Захист права працівника на своєчасне та повне отримання належних виплат.

Поняття дисципліни праці та методи її забезпечення. Заохочення за успіхи в роботі.

Поняття дисциплінарного проступку і дисциплінарної відповідальності. Види та порядок застосування дисциплінарних стягнень.

Поняття, підстави та умови матеріальної відповідальності у трудовому праві.

Обмежена матеріальна відповідальність працівника.

Повна матеріальна відповідальність працівника та випадки її настання.

Визначення розміру заподіяної шкоди та порядок її відшкодування.

Матеріальна відповідальність роботодавця перед працівником.

Поняття охорони праці та її значення. Основні принципи державної політики у сфері охорони праці.

Право працівника на належні, безпечні і здорові умови праці та гарантії його реалізації.

Обов'язки роботодавця і працівника у сфері охорони праці. Організація охорони праці на підприємстві.

Навчання та інструктажі з питань охорони праці. Розслідування й облік нещасних випадків на виробництві.

10. Рекомендовані джерела

Базова

1. Барабаш Ю. Г., Бориславська О. М., Венгер В. М., Козюбра М. І., Мелешевич А. Конституційне право : підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваіте, 2021. 528 с.
2. Бесчастний В. М., Корнієнко П. С., Щербина В. І., Соцький А. М. Конституційне право України : навчальний посібник. Черкаси : Видавець Волчок О. Ю., 2023. 670 с.
3. Слінько Т. М., Байрачна Л. К., Дахова І. І., Летнянчин Л. І., Ткаченко Є. В. Конституційне право України : посібник для підготовки до іспитів. 7-ме вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2022. 372 с.
4. Шукліна Н. Г. Конституційне право України : навчальний посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 556 с.
5. Тертишник В. М. Права і свободи людини : підручник. Київ : Алерта, 2022. 432 с.
6. Костюченко О. Є. Трудове право України : навчальний посібник. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 336 с.
7. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України : навчальний посібник. Львів : Галицька видавнича спілка, 2022. 312 с.
8. Колеснік Т. В., Клемпарський М. М. Трудове право : навчальний посібник. Харків : Факт, 2023. 202 с.
9. Чанишева Г. І. Трудове право : навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса : Фенікс, 2024. 294 с.
10. Правове регулювання трудових правовідносин : навчальний посібник / О. В. Веренкіотова, А. Л. Калінюк, Б. В. Кирдан та ін. ; за заг. ред. Б. В. Кирдана. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2024. 431 с.
11. Венедіктов С. В. Трудове право України : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Діа, 2024. 228 с.
12. Корнеєв Ю. В. Трудове право України : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2025. 218 с.

Допоміжна література

1. Петков С. В. Права і свободи людини та їх дотримання під час дії воєнного стану : підручник. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2022. 310 с.
2. Захист прав, свобод та інтересів людини і громадянина: галузево-правовий дискурс : монографія. Харків : Право, 2023. 440 с.
3. Бутинська Р. Я. Проблеми трудового права та соціального захисту : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2023. 288 с.
4. Муляр Г. В., Крахмальов П. С. Трудові права медичних працівників в Україні: проблеми та перспективи вдосконалення. Ринок праці: досягнення, виклики та перспективи у національному та європейському просторі : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 16 травня 2024 р. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2024. С. 416–419.

5. Муляр Г. В., Шевченко О. В. Особливості проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій. Ринок праці: досягнення, виклики та перспективи у національному та європейському просторі : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 16 травня 2024 р. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2024. С. 450–453.

6. Муляр Г. В., Грушко Ж. В., Ховпун О. С. Принцип транспарентності як категорія адміністративного права: доктринальні засади та європейські стандарти. *Dictum Factum*. 2025. № 2 (18). С. 247–253. DOI: 10.32703/2663-6352/2025-2-18-247-253.

7. Муляр Г. В., Хомяченко С. І., Фур'яка Я. А. Електронне правосуддя як інструмент реалізації принципу транспарентності в діяльності адміністративних судів. *Dictum Factum*. 2025. № 2 (18). С. 254–260. DOI: 10.32703/2663-6352/2025-2-18-254-260.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (чинна редакція).
2. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII (чинна редакція).
3. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 року № 3356-XII (чинна редакція).
4. Закон України «Про колективні угоди та договори» від 23 лютого 2023 року № 2937-IX (у частині положень, що набрали чинності).
5. Закон України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР (чинна редакція).
6. Закон України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 року № 504/96-ВР (чинна редакція).
7. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII (чинна редакція).
8. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 року № 1045-XIV (чинна редакція).
9. Закон України «Про зайнятість населення» від 5 липня 2012 року № 5067-VI (чинна редакція).
10. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23 грудня 2010 року № 2862-VI (чинна редакція).
11. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15 березня 2022 року № 2136-IX (чинна редакція).

Електронні ресурси

1. Офіційний вебпортал Верховної Ради України — база даних «Законодавство України».
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України.
3. Урядовий портал — єдиний вебпортал органів виконавчої влади України.
4. Офіційний вебсайт Конституційного Суду України.
5. Офіційний вебсайт Верховного Суду.
6. Єдиний державний реєстр судових рішень.

7. Офіційний вебсайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
8. Офіційний вебсайт Міністерства економіки України.
9. Офіційний вебсайт Державної служби України з питань праці.
10. Офіційний вебсайт Міжнародної організації праці (International Labour Organization).
11. Офіційний вебсайт Європейського суду з прав людини та база практики HUDOC.